

Jaarverslag 2008

STICHTING PENSIOENFONDS VAN DE KAS BANK

Jaarverslag 2008

Jaarverslag 2008

Inhoudsopgave

Stichting pensioenfonds van de KAS BANK	1
Karakteristieken van het pensioenfonds	3
Verslag van het verantwoordingsorgaan	7
Verslag van het bestuur	8
Balans per 31 december 2008	19
Rekening van baten en lasten over 2008	20
Kasstroomoverzicht	21
Toelichting	22
Overige gegevens	37

Jaarverslag 2008

Karakteristieken van het pensioenfonds

Profiel

Stichting Pensioenfonds KAS BANK, statutair gevestigd in Amsterdam is opgericht op 8 december 1953. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41200423. Het fonds is een ondernemingspensioenfonds en is aangesloten bij koepelorganisatie Stichting voor Ondernemerspensioenfonds (OPF). De laatste statutenwijziging was op 9 maart 2005. Het fonds heeft tot doel uitvoering te geven aan het pensioenreglement.

Organisatie, peildatum 31 december 2008

Bestuur

Werkgeversvertegenwoordigers

Dhr. B. Mantje

Dhr. D.B. Baron van Lynden

Mevr. E.J. van Krimpen

functie

voorzitter

lid

plv. secretaris

einde zittingsperiode

geen

geen

geen

Werknemersvertegenwoordigers

Dhr. J.H. Damkot

Dhr. M.A. Staal

Dhr. A.N.P. de Wit

functie

secretaris

lid

plv. voorzitter

einde zittingsperiode

2009

2009

geen

Verantwoordingsorgaan

Werkgeversvertegenwoordigers

N.E. Tibboel

J.H. Bobeldijk

Gepensioneerden

H.A. Bolsenbroek

N. van Leeuwen

Deelnemers

H.C. Frische

G.J.H van Zwam

Deelnemersraad

Gepensioneerden

H.A. Bolsenbroek

N. van Leeuwen

Deelnemers

H.C. Frische

G.J.H van Zwam

Jaarverslag 2008

Bestuur

In 2008 is de heer B. Mantje als werkgeversvertegenwoordiger door KAS BANK benoemd en als voorzitter in de plaats gekomen voor de heer J. van Scheijndel welke KAS BANK heeft verlaten. Er hebben zich geen mutaties voorgedaan in de benoemde werknemersvertegenwoordigers.

Het dagelijks bestuur van het fonds wordt gevormd door de voorzitter en de secretaris. Alle operationele besluiten worden voorgelegd aan tenminste één medebestuurslid. Het bestuur heeft uitsluitend bevoegdheden conform de statuten en reglementen van het fonds, in overeenstemming met de vastlegging in de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN).

Per 24 april 2009 zijn de heren B.W.E. Velzeboer en A. van Tijum gekozen door de deelnemers ter invulling van de ontstane vacatures door de aftredende bestuursleden de heer J. Damkot en M. Staal.

Verantwoordingsorgaan

Eind 2008 is het Verantwoordingsorgaan ingesteld. Het Verantwoordingsorgaan bestaat uit zes leden. Bij de start van het Verantwoordingsorgaan zijn de vier leden van de Deelnemersraad aangevuld met twee leden die voorgedragen zijn door de werkgever. De opbouw is zodanig dat zoveel mogelijk wordt samengewerkt met de Deelnemersraad teneinde overlapping te voorkomen.

Het Verantwoordingsorgaan is bevoegd jaarlijks een algemeen oordeel te geven over:

- het handelen van het bestuur aan de hand van het jaarverslag, de jaarrekening en andere relevante informatie, waaronder, indien van toepassing, de bevindingen van de Visitatiecommissie;
- het door het bestuur uitgevoerde beleid in het afgelopen kalenderjaar.

In dit jaarverslag is het oordeel van het Verantwoordingsorgaan opgenomen over 2008.

Intern toezicht

De Visitatiecommissie is belast met het interne toezicht. De Visitatiecommissie beoordeelt de wijze waarop het pensioenfonds wordt aangestuurd, de beleids- en bestuursprocedures en ook de risico's op de lange termijn. De commissie is samengesteld uit onafhankelijke deskundigen met bestuurlijke ervaring. De Visitatiecommissie rapporteert aan het Bestuur. Het Bestuur bespreekt de rapportage van de Visitatiecommissie met het Verantwoordingsorgaan. De bevindingen worden in het jaarverslag opgenomen.

De Visitatiecommissie bestaat uit de heren A. Heuzinkveld (Directeur Gazelle Pensioenfonds), J.P.W. Klopper (Oud-directeur DNB) en E.A.W.M Uijen (MN Services).

Deelnemersraad

Met de Deelnemersraad is in 2008 een aantal keren overleg gevoerd in verband met de wijzigingen in de Statuten, de Uitvoeringsovereenkomst, het Pensioenreglement en het Toeslagenbeleid. De

Jaarverslag 2008

Deelnemersraad heeft op een constructieve wijze bijgedragen en heeft een positief advies gegeven. Verder werd de Deelnemersraad door het Bestuur op de hoogte gebracht van de ontwikkeling in de dekkinggraad van het pensioenfonds.

Beleggingscommissie

In 2008 heeft de beleggingscommissie zich bezig gehouden met het finaliseren van de ALM, het vaststellen van het risicobudget, het monitoren van de vermogensbeheerder, het voeren van een beleggingsbeleid ten opzichte van de strategische benchmark en het opstellen van het beleggingsplan.

De commissie bestaat uit 3 bestuursleden, waar nodig aangevuld met een externe adviseur.

Compliance officer

Het bestuur heeft ingestemd met de benoeming van de heer C.W.N van Pruissen tot compliance officer van het fonds. De heer van Pruissen is werkzaam op de afdeling Compliance onderdeel van de Interne Accountants Dienst van KAS BANK NV.

Externe ondersteuning

Het fonds wordt bijgestaan door externe deskundigen voor actuariaat en risicobeheersing op lange termijn, door de externe adviserende actuaris en een gespecialiseerde ALM adviseur.

Jaarverslag 2008

Kerncijfers

Per ultimo jaar	2008	2007	2006	2005	2004
Aantal verzekerden					
Aantal deelnemers	862	832	802	791	786
Aantal slapers	704	670	605	534	516
Aantal pensioentrekkenden	303	292	296	289	282
Reglementvariabelen					
Indexatie actieven per 1 januari in %	1,5%	1,8%	1,0%	1,0%	2,0%
Indexatie inactieven per 1 juli in %	1,9%	1,5%	1,5%	1,0%	2,0%
Pensioenuitvoering					
Feitelijke premie	7.485	6.760	7.940	6.869	3.295
Kostendeekkende premie	7.110	6.760	7.940	6.869	6.689
Pensioenuitvoeringskosten	431	356	382	357	449
Uitkeringen	3.839	3.844	3.754	3.361	2.879
Vermogenssituatie en solvabiliteit					
Pensioenvermogen	-10.642	32.534	26.814	23.692	16.375
Pensioenverplichtingen	133.664	99.808	102.543	98.059	91.489
Dekkingsgraad (%) - marktwaarde	92,0	132,6	122,5	n.v.t.	n.v.t.
Minimaal vereiste dekkingsgraad	105,0	105,0	105,0	105,0	105,0
Vereiste dekkingsgraad	114,3	123,5	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Beleggingsportefeuille					
Vastgoedbeleggingen	215	345	607	468	399
Aandelen	32.334	38.699	40.433	37.901	31.891
Vastrentende waarden	84.288	86.213	81.835	78.527	68.337
Derivaten	3.026	32	-	-	-5
	119.863	125.289	122.875	116.896	100.622
Beleggingsperformance gesepareerd depot (88,7% van beleggingsportefeuille)					
Beleggingsrendement in %	-8,3%	1,4%	3,5%	10,4%	5,9%
Benchmark in %	-9,3%	1,1%	3,3%	11,1%	6,1%
Beleggingsperformance eigen beheer (11,3% van beleggingsportefeuille)					
Beleggingsrendement in %	-21,5%	1,3%	6,2%	9,9%	7,3%
Benchmark in %	-8,6%	0,3%	4,6%	8,2%	7,6%

Jaarverslag 2008

Verslag van het verantwoordingsorgaan

Naar onze mening heeft het Bestuur op een juiste wijze invulling gegeven aan de principes voor goed pensioenfondsbestuur (Pension Fund Governance) alsmede aan de voorschriften uit de Pensioenwet.

Deze invulling betreft onder andere een zeer frequente vergaderfrequentie van het Bestuur zelf, overleg met de Deelnemersraad, opstart van uitgebreide communicatie met de deelnemers, deskundigheidsbevordering (o.a. opleidingen), aanpassen van de statuten en de reglementen aan de vereisten vanuit de Pensioenwet, het uitvoeren van een ALM-studie, overleg met toezichhoudende instanties, overleg met de aangestelde vermogensbeheerders en het instellen van een Visitatiecommissie alsmede van een Verantwoordingsorgaan.

Wij hebben het jaarverslag 2008 uitvoerig besproken met het Bestuur en onze vragen zijn adequaat beantwoord.

Wij hebben afspraken gemaakt met het Bestuur over reguliere informatieverstrekking aan het Verantwoordingsorgaan en overleg gedurende het jaar tussen het Bestuur en het Verantwoordingsorgaan, waarbij de doelstelling is het Verantwoordingsorgaan continu op de hoogte te houden van de hoofdlijn in de ontwikkeling en besluitvorming van het Bestuur.

Het Verantwoordingsorgaan heeft het volste vertrouwen in het nieuw samengestelde Bestuur.

Amsterdam, 14 mei 2009

Stichting Pensioenfonds KAS BANK
Het Verantwoordingsorgaan

Jaarverslag 2008

Verslag van het bestuur

In overeenstemming met het bepaalde in artikel 7 lid 8 van de Statuten van de Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK brengt het bestuur hiermee verslag uit over het boekjaar 2008. In dit verslag zijn opgenomen de Balans per 31 december 2008 en de Rekening van Baten en Lasten over het jaar 2008 evenals de bijbehorende toelichtingen. Delta Lloyd Levensverzekering N.V. heeft op 1 april 2009 haar verslag over 2008 uitgebracht. De Voorziening pensioenverplichtingen, gecontroleerd door onze externe actuaris, is gestegen tot 133,7 miljoen euro. Het bestuur heeft op 26 juni 2009 de jaarrekening 2008 goedgekeurd. U treft in het verslag een gedetailleerde beschrijving van het actuariële beleid en beleggingsbeleid van de Stichting. Het resultaat beliep over 2008 negatief 43,2 miljoen euro wat een daling inhoudt ten opzichte van het resultaat over 2007. De dekkingsgraad heeft zich in het jaar 2008 neerwaarts bewogen naar een percentage van 92,0% (2007:132,6%). De dekkingsgraad bevindt zich onder de kritische ondergrens van 105%. Het bestuur streeft erna om in de komende jaren een niveau van minimaal 115% te bereiken.

Herstelplan DNB

Met ingang van het boekjaar 2007 is voor alle pensioenfondsden het Financieel Toetsingskader (FTK) van toepassing. Het FTK beslaat het op risico's gebaseerd toezicht van DNB, waarbij eisen worden gesteld aan de solvabiliteit van het pensioenfonds. Hierbij maakt DNB onderscheid tussen de minimaal vereiste dekkingsgraad van 105% en een vereiste dekkingsgraad van 115%, welke afhankelijk is van de risico's welke het pensioenfonds loopt. Het grootste risico is het renterisico, wat wil zeggen dat het pensioenfonds gevoelig is voor verandering van de rente. De FTK dekkingsgraad was 132,6% per 31 december 2007. In 2008 zijn de rente en aandelenmarkten sterk gedaald, waardoor de dekkingsgraad in september 2008 onder de 115% is gezakt en per ultimo oktober 2008 onder de 105%. In november 2008 is het dekkings- en reservetekort gemeld aan DNB, waarna een korte en lange termijn herstelplan ingediend moet worden binnen een vastgesteld termijn. Gezien de situatie waarin de pensioenfondssector zich bevond was de termijn voor het indienen van de herstelplannen verzet naar 1 april 2009, waarbij de situatie van 31 december 2008 als uitgangspunt dient te worden genomen. Het herstelplan is inmiddels ingediend, de hoofdlijnen van dit plan zijn het verlagen van de toeslagen en eventuele additionele financiering door de sponsor.

Premiebeleid

De definitieve pensioenpremie voor het jaar 2008 is uitgekomen op een percentage van 17,2% van de salarissom. Met ingang van 1 januari 2005 is de kostendekkende actuariële premie bij de werkgever in rekening gebracht, dit in afwijking met voorgaande jaren waarbij een doorsneepremie op basis van afspraken met de herverzekeraar Delta Lloyd in rekening werd gebracht. Met ingang van 1 juli 2005 zijn deelnemers in dienst op of na 1 januari 2005 een bijdrage verschuldigd van maximaal 5% van de

Jaarverslag 2008

pensioengrondslag. De overige deelnemers zijn vanaf 1 juli 2006 een bijdrage verschuldigd aan de werkgever, welke volgens het ingroeimodel is gestart met een percentage van 1% en vervolgens in stappen zal stijgen tot maximaal 5%. Tot een premiepercentage van 10% betaalt de werkgever de volledige premie. Hierboven komt de helft van het meerdere voor rekening van de werkgever, en de helft voor rekening van de werknemer, met een maximum van 5%. Boven de 20% komt het meerdere volledig voor rekening van de werkgever. Voor de per 31-12-2004 aanwezige deelnemers is een overgangsregeling van kracht: per 1-7-2008 maximaal 3%, per 1-7-2009 maximaal 4% en per 1-7-2010 maximaal 5%. In 2008 bedraagt de werknemersbijdrage voor werknemers die vallen onder de overgangsregeling 3% en voor de overige werknemers 3,6%.

Ontwikkelingen betreffende de pensioenregeling KAS BANK

De overeenkomst

Per 1 januari 2005 is de overeenkomst tussen Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK en Delta Lloyd voor een periode van 5 jaar verlengd. Conform deze overeenkomst worden de middelen, nodig ter dekking van de verzekeringsverplichtingen, belegd via een gesepareerd beleggingsdepot.

Winstdeling vindt plaats door verdeling van de in het beleggingsdepot gemaakte overrente en via technische winstdeling. Verdeling van het technisch resultaat vindt plaats aan het einde van deze vijfjarige periode (onder technisch resultaat wordt o.a. verstaan het resultaat dat wordt behaald als mensen met aanspraken op ouderdomspensioen minder oud worden dan verwacht. Dit levert een winst op voor het pensioenfonds en de verzekeraar). Is het eindresultaat positief dan wordt het aandeel (60%) voor de KAS BANK in het credit van de rekening-courant geboekt. Het overige (40%) wordt als aandeel voor de verzekeraar van de bankrekening afgeschreven. Is het resultaat aan het einde van deze vijfjarige periode negatief, dan wordt dit technisch verlies door de verzekeraar naar de bankrekening overgeschreven, en aldus door verzekeraar in het depot gestort.

De pensioenregeling

Alle werknemers in dienst van KAS BANK zijn deelnemer in het pensioenreglement 2008. In het pensioenreglement 2008 wordt een nabestaandenpensioen op risicobasis verzekerd voor deelnemers welke op of na 1 januari 1999 deelnemer zijn geworden. Voor deelnemers welke voor deze datum hun deelnemerschap zijn begonnen is het nabestaandenpensioen op opbouwbasis verzekerd. Voor de deelnemers wordt een ouderdomspensioen, een nabestaandenpensioen, en een wezenpensioen verzekerd. De pensioenregeling kent een basisregeling op basis van eindloon en een excedent-regeling op basis van middelloon. Voor de leden van de Raad van Bestuur is eind 2008 een DC regeling opgezet welk is gebaseerd op de middelloonsystematiek.

Jaarverslag 2008

Financiering

Financiering van de pensioenen vindt plaats door middel van jaarlijkse stortingen en koopsommen. De kosten voor de pensioenregeling worden gedragen door de werkgever en de deelnemer gezamenlijk. De deelnemer is een bijdrage verschuldigd vastgesteld in procenten van de pensioengrondslag. De bijdrage van de werkgever zal worden vastgesteld in aanmerking genomen de benodigde premie, de solvabiliteit (dekkingsgraad) van het fonds en de financiële positie van de werkgever met inachtneming van wettelijke en/of voor de vennootschap van toepassing zijnde Bank-CAO bepalingen. De werkgever zal minimaal de helft van de verschuldigde premie storten; de bijdragen van de werknemer zal maximaal de helft van de verschuldigde premie belopen. De aanspraken van de gewezen deelnemers worden verhoogd conform de indexatieregeling voor de gepensioneerden. De hoogte van deze indexatie per 1 juli 2008 bedroeg 1,9%.

In het overgangsreglement 2006 is het prepensioen komen te vervallen en in het pensioenreglement 2006 is de pensioenleeftijd op 65 jaar gesteld, conform wettelijke vereisten.

Ontwikkelingen in 2008

In het laatste kwartaal van 2008 is de problematiek van de kredietcrisis verbreed tot een algemeen economische crisis. De gevolgen van de crisis werden ook buiten de financiële sector voelbaar en verder versterkt door een intredende recessie.

Bovengenoemde ontwikkelingen hadden grote gevolgen voor de verschillende beleggingscategorieën. Aandelen en andere beleggingen als vastgoed en grondstoffen toonden negatieve rendementen in 2008. De MSCI World index behaalde in 2008 een rendement van -37,7%.

Staatsobligaties vervulden hun rol als vluchthaven. Nadat de rente in het eerste halfjaar nog steeg als gevolg van inflatieverwachtingen, zochten beleggers in de tweede helft van het jaar massaal hun heil in staatsobligaties, waardoor de rente per saldo daalde in 2008. De Iboxx-sovereigns > 1 yr index (euro staatsobligaties) behaalde in 2008 een rendement van 9,1%. Door de grote economische onzekerheid liepen de creditspreads (vergoeding voor kredietrisico) fors uit op bedrijfsobligaties en kon met Investment Grade credits een bescheiden rendement van 2% worden behaald in 2008.

Het jaar 2008 heeft, net als 2007, vooral in het teken gestaan van de implementatie van de pensioenwet (PW) per 1 januari 2007. Het leveren van nieuwe juridische stukken zoals een uitvoeringsovereenkomst, een pensioenreglement en een startbrief zijn hier de tastbare resultaten van. In 2008 hebben wij in het kader van de PW wederom het Uniforme Pensioen Overzicht (UPO) verstrekt. Doel van het UPO is om jaarlijks eenzelfde pensioenoverzicht te versturen, waardoor

Jaarverslag 2008

deelnemers gemakkelijk hun pensioenbedragen kunnen vergelijken en bij elkaar kunnen optellen. In 2007 hebben wij veel reacties ontvangen op het UPO en in 2008 is, enerzijds door de bekendheid met het UPO, en anderzijds door de intensievere communicatie hieromtrent het aantal reacties beduidend minder geworden.

Ontwikkelingen op pensioengebied in 2008

In 2008 is er weer veel gebeurd op pensioengebied. Op 1 januari 2007 zijn de meeste bepalingen van de Pensioenwet in werking getreden. Een aantal bepalingen is echter op 1 januari 2008 of op 1 januari 2009 in werking getreden. Bij rechtstreekse informatieverschaffing moet de pensioenuitvoerder bepaalde informatie rechtstreeks aan de belanghebbenden verstrekken. Zo moet onder andere informatie worden verstrekt aan deelnemers, gewezen deelnemers, ex-partners en pensioengerechtigden.

Deelnemers

Binnen drie maanden na aanvang van de deelneming moet aan deelnemers een startbrief worden verstrekt (voor verzekeraars geldt dit vanaf 1 januari 2009). Daarnaast ontvangen deelnemers jaarlijks een Uniform Pensioen Overzicht (UPO).

Gewezen deelnemers

Gewezen deelnemers krijgen bij de beëindiging van de deelneming een opgave van de opgebouwde Pensioenaanspraken, informatie over de toeslagverlening en overige relevante informatie. Ze ontvangen vervolgens iedere vijf jaar een opgave van de opgebouwde pensioenaanspraken en informatie over de toeslagverlening.

Ex-partners

Ex-partners moeten bij scheiding en vervolgens iedere vijf jaar worden geïnformeerd over de opgebouwde aanspraak op partnerpensioen, de toeslagverlening en overige informatie die specifiek voor de ex-partner van belang is.

Pensioengerechtigden

Pensioengerechtigden ontvangen bij pensioeningang en vervolgens ieder jaar informatie over hun pensioenrecht, eventuele opgebouwde aanspraken op partnerpensioen en de toeslagverlening.

De Veegwet

Op 8 juli 2008 heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel 'Enige wijzigingen in de Pensioenwet, de Wet verplichte beroepspensioenregeling en enige andere wetten' aangenomen. De populaire aanduiding

Jaarverslag 2008

voor deze wet is 'de Veegwet'. Met de Veegwet is een aantal aanpassingen en verduidelijkingen aangebracht in de Pensioenwet. Wij zetten de belangrijkste aanpassingen en verduidelijkingen op een rijtje:

- Wacht- en drempelperiodes voor uitzendkrachten mogen 26 weken bedragen. Dat geldt niet voor partnerpensioen, wezenpensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen.
- Als een gewezen deelnemer na het einde van het deelnemerschap een WW-uitkering krijgt, moet de pensioenuitvoerder een tijdsevenredig risicopartnerpensioen gedekt houden. De pensioenuitvoerder mag hierbij rekening houden met het partnerpensioen dat is ontstaan door uitruil van een deel van het ouderdompensioen.
- De pensioenuitvoerder mag bij uitruil van pensioenen geen kosten in rekening brengen bij de (gewezen) deelnemer.
- Afkoop van een klein wezenpensioen is ook mogelijk. Er is sprake van een klein wezenpensioen als de uitkering op jaarbasis op de ingangsdatum minder bedraagt dan het op grond van de Pensioenwet vastgestelde bedrag. Voor 2008 was dit bedrag € 406,44.
- De pensioenuitvoerder moet de afkoopwaarde van een klein pensioen pas betalen op het moment dat de dekking vervalt. Dat is het moment van afkoop. Bij betaling op een later moment is wettelijke rente verschuldigd.
- Bij waardeoverdracht is voor overdracht van het partnerpensioen de instemming van de partner vereist.
- Een gepensioneerde kan een verzoek tot overdracht van pensioenkapitaal naar een andere pensioenuitvoerder indienen ten behoeve van de aankoop van een periodieke pensioenuitkering. De overdracht moet plaatsvinden op de pensioendatum of binnen acht weken na het verzoek tot overdracht, als dit minder dan acht weken voor de pensioendatum wordt gedaan.
- Een pensioenuitvoerder mag bij een wettelijk recht op waardeoverdracht geen kosten in rekening brengen bij de deelnemer.
- De pensioenuitvoerder moet alle informatie tijdig verstrekken. Wat 'tijdig' inhoudt is echter niet uitgewerkt en zal in de praktijk bepaald moeten worden.
- Een verzekeraar mag bij betalingsachterstand pas dekkingen laten vervallen en pensioenen premievrij maken, nadat hij de werkgever tot betaling heeft gemaand en de deelnemers op de hoogte heeft gesteld van de betalingsachterstand. Dit geldt niet voor premies die vóór 2008 verschuldigd waren.
- De gelijke behandeling van gepensioneerden en gewezen deelnemer betreffende toeslagen geldt ook voor pensioenen met meeverzekerde stijgingen. Een uitzondering geldt voor pensioenen met meeverzekerde stijgingen waarvoor voor 1 januari 2008 vrijstelling van premiebetaling is verleend in verband met arbeidsongeschiktheid.

Jaarverslag 2008

- Het bijzonder partnerpensioen hoeft pas een toeslag te krijgen als de deelnemer gewezen deelnemer wordt.
- De Pensioenwet schrijft voor dat informatieverschaffing over voorwaardelijke toeslagen door middel van het indexatielabel moet plaatsvinden. Omdat dit label niet tijdig gerealiseerd kan worden, is dit voorschrift pas op 1 januari 2009 in werking getreden.
- Een pensioenuitvoerder kan het burgerservicenummer opnemen in zijn pensioenadministratie en gebruiken bij het verstrekken van gegevens.
- Bij een premieovereenkomst met pensioen komt het verschil tussen de afkoopwaarde en overdrachtswaarde ten gunste of ten laste van de oude werkgever of het oude pensioenfonds.
- In de uitvoeringsovereenkomst met de werkgever mag collectieve waardeoverdracht bij beëindiging van deze overeenkomst niet zijn uitgesloten.

Goed pensioenfondsbestuur

Het pensioenfondsbestuur dient maatregelen te treffen die goed pensioenfondsbestuur waarborgen. Dit is verankerd in een wettelijk kader. Deze onderdelen omvatten samen alle onderdelen rondom zorgvuldig bestuur, transparantie, openheid en communicatie, deskundigheid, verantwoording en toezicht.

Het beleid van het pensioenfonds is gericht op een integere bedrijfsvoering, waarbij de volgende onderwerpen van essentie zijn:

- AO/IC en risicobeheersing
- Maatregelen rondom integriteitsrisico
- Voorkomen van belangenverstremming
- Beheersing van financiële risico's
- Continuïteitsanalyse

Het bestuur heeft in 2008 een zelfevaluatie gehouden, die vooral in het teken stond van de vraag hoe het bestuur een rol kan vervullen die past bij goed pensioenfondsbestuur. Er is een aantal actie- en verbeterpunten benoemd welke in 2009 zullen worden opgepakt. Dit betreft de samenstelling van het bestuur, zelfevaluatie bestuur, opleiding en educatie.

Deskundigheidsbevordering

De eisen voor bestuursleden zijn van toepassing op nieuwe benoemingen vanaf 1 januari 2008. In het afgelopen jaar is veel aandacht besteed aan de deskundigheidsbevordering van het bestuur. Het bestuur is hierbij uitgegaan van de eisen die zijn vastgelegd in het plan van aanpak Deskundigheidsbevordering van VB, OPF en UvB van 6/4/2007. Tevens is een trainingsprogramma opgesteld voor alle leden van het bestuur.

Jaarverslag 2008

Naleving wet- en regelgeving

Er is in 2008 een dwangsom door De Nederlandsche Bank aan het pensioenfonds KAS BANK opgelegd in verband met het te laat aanleveren van rapportage. Het bestuur heeft maatregelen getroffen om dit in de toekomst te voorkomen.

Gedragscode

Het bestuur handelt volgens de intern overeengekomen gedragscode.

Toezichthouder

Er heeft in 2008 geen direct overleg plaatsgevonden tussen het pensioenfonds en de toezichthouder. Het bestuur heeft een aantal bijeenkomsten, georganiseerd door de toezichthouder, actief bijgewoond.

Uitbesteding

Het bestuur heeft diverse malen overleg gehad met de uitvoeringsorganisatie over de dienstverlening. Hierin zijn ook de aspecten van de kwaliteit van de beheersmaatregelen aan de orde geweest.

Communicatie

In het boekjaar is veel aandacht besteed aan communicatie. Op basis van de beleidsregel toeslagenmatrix en in overeenstemming met de eisen van de Pensioenwet is voor de door het pensioenfonds uitgevoerde pensioenregeling het beleid, de ambitie en de financiering van de indexatie vastgesteld. Het pensioenreglement is hiermee in overeenstemming en de indexatie verwachting is naar de deelnemers en pensioentrekkenden uitgedragen. In overeenstemming met de door de pensioenkoopels geïntroduceerde doelstelling om eenvormige, eenduidige en duidelijke pensioenoverzichten te verstrekken (uniform pensioenoverzicht. UPO) is aan alle deelnemers een pensioenoverzicht op basis van de huidige regeling verstrekt. Het fonds is voornemens een periodieke nieuwsbrief uit te brengen en een website te lanceren met relevante informatie. Het Bestuur vertrouwt erop hiermee een belangrijke stap voorwaarts te zetten in de pensioencommunicatie.

Bestuursvergaderingen

Het bestuur van het fonds heeft in het afgelopen jaar acht maal vergaderd en een drietal verdiepingssessies gehouden. De belangrijkste onderwerpen waren het beleggingsbeleid, de ALM

Jaarverslag 2008

studie, het Pensioenreglement, de Statuten, de Uitvoeringsovereenkomst en de wijzigingen tengevolge van het Nieuwe Financieel Toetsingskader en de Pensioenwet.

Ontwikkelingen 2009 tot zover

In 2009 is de impact van rente ontwikkeling, de houding van de toezichthouder (DNB) en de opgeschorte Bank CAO op het pensioenfonds gering te noemen. Door risicomijdend beleid, het contract met Delta Lloyd Levensverzekering en de uitvoeringsovereenkomst met de sponsor KAS BANK is het pensioenfonds in staat om de aangegane verplichtingen te voldoen. Het bestuur volgt actief de relevante ontwikkelingen en laat zich hierin bijstaan door externe deskundigen.

Mutatieoverzicht deelnemers

Per 31 december 2008 bedroeg het aantal actieve deelnemers 862. Dit betekent een toename van 30 deelnemers ten opzichte van de stand per 31 december 2007.

Deze toename wordt als volgt gespecificeerd:

	Deelnemers	Premievrije verzekerden	Ouderdoms- pensioen	Nabestaan- denpensioen	Wezen- pensioen
Stand per 1 januari 2008	832	670	181	102	9
Toetredingen	107	2			
Herintredingen					
Premievrij geworden	-68	69			
Ingang pensioen	-6	-14	22	8	
Overlijden	-2	-2	-9	-8	
Waardeoverdracht	-2	-20			
Afloop					-1
Overig	1	-1	-1		
Stand per 31 december 2008	862	704	193	102	8

Samenvatting van de financiële positie van het fonds en ontwikkelingen gedurende het jaar.

	Pensioenvermogen	Technische Voorziening	Dekkingsgraad
Stand per 1 januari 2008	132.342	99.808	132,6
Beleggingsresultaten	-11.800	-	
Premiebijdragen	7.485	-	
Uitkeringen	-3.839	-	
Overig	-1.166	33.856	
Stand per 31 december 2008	123.022	133.664	92,0

Jaarverslag 2008

De dekkingsgraad per 31 december 2008 is op basis van FTK.

De afname van de dekkingsgraad is voornamelijk veroorzaakt door de dalende marktrente in relatie tot de verplichtingen en ook door de koersontwikkelingen op de effectenbeurzen.

Ultimo 2008 bedroeg de rente op basis van de termijnstructuur van de nominale marktrente zoals gepubliceerd door de Nederlandsche Bank voor ons fonds circa 3,5% (2007: 4,8%).

Het saldo van baten en lasten over de afgelopen jaren kan als volgt worden geanalyseerd:

	2008	2007	2006	2005	2004
Premies	7.485	6.760	7.940	6.869	3.295
Beleggingsopbrengsten	-11.800	832	4.047	10.685	6.192
Pensioenuitkeringen	-3.839	-3.844	-3.754	-3.361	-2.879
Mutatie pensioenverplichtingen	-33.856	5.751	-4.484	-6.570	-6.199
Overige mutaties	-1.166	-763	-627	-306	122
	-43.176	8.736	3.122	7.317	531

De vergelijkende cijfers zijn niet gecorrigeerd voor het effect van de per 1 januari 2007 doorgevoerde stelselwijziging.

De dekkingsgraad per 31 december heeft zich de afgelopen jaren als volgt ontwikkeld:

Dekkingsgraad	2008	2007	2006	2005	2004
FTK	92,0	132,6	122,5	n.v.t.	n.v.t.
Traditioneel	106,2	123,5	126,9	124,2	117,9

De minimaal vereiste dekkingsgraad zoals die voortvloeit uit de solvabiliteitsvoorschriften volgens de pensioenwet bedraagt 105,0%. Ultimo 2008 is daardoor sprake van een dekkingstekort.

Actuariële analyse

De actuariële analyse van het saldo van de baten en lasten kan als volgt worden weergegeven:

	2008	2007
Resultaat op premies en koopsommen	1.254	1.075
Resultaat op beleggingen	-44.496	7.371
Resultaat op sterfte en arbeidsongeschiktheid	172	543
Resultaat op kosten	-	-
		16

Jaarverslag 2008

Resultaat op mutaties	-16	-36
Overige resultaten	-90	-217
	-43.176	8.736

* het Resultaat op beleggingen is inclusief de wijziging van de rentetermijnstructuur.

Risicobeheer

Algemeen

De belangrijkste doelstelling van het pensioenfonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen tegen de laagst mogelijke kosten. Om deze doelstelling te kunnen nakomen, is ons beleggingsbeleid er op gericht de beleggingsrendementen te optimaliseren ten opzichte van de risico's, die voortkomen uit de beleggingen zelf en uit de verplichtingen van het fonds. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd om de groeivoet van de verplichtingen te realiseren plus een opslag voor risico en kosten, en zo op termijn voor een toereikende solvabiliteit te kunnen zorgen.

Risicobudget

In 2008 is er een risicobudget vastgesteld met de daarbij behorende strategische asset allocatie en rente hedge. De basis hiervan vormt de ALM studie uitgevoerd door de investment consultant Mercer. Daarbij is nauwkeurig gekeken of het beleid in lijn is met het risicotoezicht van DNB. Het bestuur heeft het risicobudget voor de beleggingen vastgesteld op 7,5%, grotendeels in overeenstemming met het vereist eigen vermogen van DNB. Het risicobudget is de tracking error, oftewel verschil in rendement van de beleggingen ten opzicht van de verplichtingen. Hieraan ligt een risicotolerantie ten grondslag van een maximale kans op onderdekking van 2,5%, wat inhoudt dat zich eens per 40 jaar een onderdekking zou kunnen voordoen. Hiervoor geldt dat 60% van het renterisico dient te worden afgedekt, met een strategische allocatie van 70% vastrentende waarden en 30% zakelijke waarden. De vereiste dekkingsgraad is door deze aanpassing in het beleid gedaald naar 115%.

Valutarisico

Wij voeren een risicomijdend beleid bij het afdekken van valutarisico's. Het fonds heeft de valuta met de grootste exposures, de Amerikaanse dollar, Britse Ponden en Japanse Yen strategisch voor 75% afgedekt voor beleggingen in zakelijke waarden. Obligatiebeleggingen worden voor 100% gehedged. Om tactische en/of praktische redenen kunnen wij besluiten van de strategische hedge percentage af te wijken. De uitvoering van de valuta afdekking wordt gedaan door Delta Lloyd Asset Management.

Renterisico

Als gevolg van FTK regelgeving dienen de verplichtingen van pensioenfonds tegen de marktrente te worden gewaardeerd, in tegenstelling tot de daarvoor gangbare vaste rekenrente van 4% (APP.) Het pensioenfonds is daardoor aan de verplichtingenzijde zeer gevoelig voor veranderingen in de marktrente. Door bij de beleggingen rekening te houden met het rente risico van de verplichtingen kan

Jaarverslag 2008

dit risico worden beperkt. Uit de ALM studie is naast een risicobudget de strategische rentehedge percentage vastgesteld op 60%. Met andere woorden de beleggingen dienen 60% van het renterisico van de verplichten te hedgen. De uitvoering van het afdekken van het renterisico wordt gedaan door Delta Lloyd Asset Management.

Rapportages en monitoring

Het is van belang om de resultaten en de gelopen risico's te meten om waar nodig bij te kunnen sturen. Vanaf 1 januari 2009 worden alle beleggingen van het fonds worden geadmistreerd door de afdeling Investment Management Services van KAS BANK, onafhankelijk van de vermogensbeheerders. Naast de administratie worden tevens de performance, risico's en compliance maandelijks berekend en gerapporteerd over de twee vermogensbeheerders afzonderlijk en geconsolideerd.

.

Bestuur

Amsterdam, 26 juni 2009

Bestuur Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK

Jaarverslag 2008

Balans per 31 december 2008

(na voorgestelde bestemming saldo baten en lasten)
(bedragen x duizend euro)

		2008	2007
	Toelichting		
Activa			
Beleggingen voor risico pensioenfonds	1	119.863	125.289
Vorderingen en overlopende activa	2	2.510	7.049
Overige activa	3	2.560	1.205
Totaal activa		124.933	133.543
Passiva			
Stichtingskapitaal en reserves	4	-10.642	32.534
Technische voorzieningen	5	133.664	99.808
Overige schulden en overlopende passiva	6	1.911	1.201
Totaal passiva		124.933	133.543

Jaarverslag 2008

Rekening van baten en lasten over 2008

(bedragen x duizend euro)

		2008	2007
	Toelichting		
Baten			
Premiebijdragen	7	7.485	6.760
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	8	-11.800	832
		-4.315	7.592
Lasten			
Pensioenopbouw	9	4.142	4.233
Indexering en overige toeslagen	10	1.279	1.096
Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen	11	4.832	4.428
Onttrekkingen uit voorziening pensioenverpl. voor pensioenuitkeringen	12	-3.839	-3.839
Wijziging marktrente	13	28.251	-10.967
Wijziging overige actuariële uitgangspunten	14	-809	-702
Pensioenuitkeringen	15	3.839	3.844
Saldo van overgedragen rechten	16	644	190
Technisch resultaat Delta Lloyd	17	91	217
Pensioenuitvoeringskosten	18	431	356
		38.861	-1.144
Saldo van baten en lasten		-43.176	8.736

Jaarverslag 2008

Kasstroomoverzicht

	2008	2007
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premies	7.099	7.310
Betaalde pensioenuitkeringen	-3.849	-3.844
Ontvangen waardeoverdrachten	184	235
Betaalde waardeoverdrachten	-828	-425
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-851	-351
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten	1.755	2.925
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Verkopen en aflossingen van beleggingen	141.544	66.672
Aankopen van beleggingen	-151.517	4.223
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	6.344	-72.237
<i>Betaalde kosten van vermogensbeheer</i>	-	-570
<i>Saldo vooruitbetaalde kosten</i>	-53	-
	-3.682	-1.912
Koers en omrekenverschillen op liquide middelen	4	-
	4	-
Mutatie liquide middelen	-1.923	1.013

Het kasstroomoverzicht bestaat uit de post liquide middelen, vermeld onder Overige activa en de post Vorderingen uit hoofde van herverzekering, vermeld onder Vorderingen en overlopende activa.

Jaarverslag 2008

Toelichting

Algemeen

Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK is verantwoordelijk voor de uitvoering van de pensioenregeling van KAS BANK. Deelnemers in de pensioenregeling zijn alle medewerkers van KAS BANK met een dienstverband. Voor de deelnemers wordt een ouderdomspensioen, een nabestaandenpensioen en een wezenpensioen verzekerd.

De benodigde middelen ter dekking van de verzekeringsverplichtingen voortvloeiend uit de pensioenregeling zijn ondergebracht in een gesepareerd beleggingsdepot bij Delta Lloyd Levensverzekering N.V. De overeenkomst met Delta Lloyd is verlengd voor een periode van vijf jaar en loopt af per 1 januari 2010.

Het gesepareerde beleggingsdepot is in juridische zin een overeenkomst tot herverzekering, maar economisch gezien vloeien nagenoeg alle resultaten terug naar de Stichting zodat het pensioenfonds zelf vrijwel alle economische risico's draagt. De balans en resultatenrekening van het gesepareerd beleggingsdepot wordt daarom geconsolideerd in de jaarrekening van Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK.

Op grond van de overeenkomst met Delta Lloyd wordt een voordelig saldo van de technische resultaten over een periode van 2005 - 2009 verrekend tussen Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK en Delta Lloyd Levensverzekering N.V. in de verhouding 60/40.

Naast het gesepareerde depot houdt de Stichting beleggingen in eigen beheer deze zijn ondergebracht bij Nachenius Tjeenk. De risico's die uit deze extra beleggingen voortvloeien, komen volledig voor rekening van de Stichting.

Ter afdekking van koersrisico's op specifieke beleggingen worden derivaten aangehouden. De resultaten worden verwerkt in de Rekening van baten en lasten.

Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenkomst met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. Het bestuur heeft op 26 juni 2009 de jaarrekening opgemaakt.

Jaarverslag 2008

Grondslagen voor waardering van de balans

Algemeen

Alle bedragen zijn vermeld in duizenden euro's.

De activa en passiva worden, voor zover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen de actuele waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de Rekening van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

De activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koersen per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde. De hieruit voortvloeiende omrekeningsverschillen worden verantwoord in de Rekening van baten en lasten.

	31/12/2008	Gemiddelde 2008	31/12/2007	Gemiddelde 2007	31/12/2006
USD	1.021	1.735	2.448	2.095	1.742
GBP	216	398	580	629	677
CHF	778	760	742	603	463
SEK	-	34	67	71	75
	2.015	2.927	3.837	3.398	2.957

Beleggingen voor risico pensioenfonds

In overeenstemming met de Pensioenwet worden beleggingen gewaardeerd tegen actuele waarde. Beleggingen in beleggingsinstellingen worden gerubriceerd in overeenstemming met de aard van de onderliggende beleggingen.

Jaarverslag 2008

- Vastgoedbeleggingen

Beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers.

- Aandelen

Beursgenoteerde aandelen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. De waardering van niet-beursgenoteerde aandelen en participaties in beleggingsfondsen geschiedt tegen de geschatte opbrengstwaarde.

- Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd in per balansdatum geldende beurskoersen. Bij afwezigheid van een marktnotering wordt de actuele waarde gesteld op de geschatte opbrengstwaarde, waarbij rekening wordt gehouden met de geldende markttrentepercentages en het risicoprofiel van de portefeuille. Waardering geschiedt onder aftrek van eventuele voorzieningen voor verminderde kredietwaardigheid.

- Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnotering of, als die er niet is, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingmodellen.

Vorderingen en overlopende activa

Voor eventuele oninbare vorderingen vindt waardering plaats onder aftrek van een voorziening.

Technische voorziening pensioenverplichtingen

De voorziening pensioenverplichtingen wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen op balansdatum. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (indexatie) toezeggingen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de marktrente.

Bij de berekening van de voorziening is uitgegaan van de op de balansdatum geldende pensioenreglementen en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of de opgebouwde pensioenaanspraken worden geïndexeerd. Alle per

Jaarverslag 2008

balansdatum bestaande indexatiebesluiten zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van voor de toezichthouder acceptabele grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen.

- De indexering van de pensioenen berust op een aantal parameters waaronder de CAO voor het Bankbedrijf. De middelloonaanspraken van de deelnemers zijn per 1 januari 2008 geïndexeerd met 1,5%. De aanspraken van de gewezen deelnemers (slapers) en gepensioneerden zijn per 1 juli 2008 geïndexeerd met 1,9%. Indexatie is alleen verantwoord als het bestuur van het pensioenfonds vindt dat de financiële positie van het fonds dit toestaat. Aan de doorgevoerde indexatie in 2008 kunnen geen rechten worden ontleend naar de toekomst toe. Bij een gunstige financiële positie kan het bestuur overigens besluiten om extra indexatie toe te kennen.
- Sterfte: Mannen
De sterftetekansen voor de mannen zijn ontleend aan de overlevingstafel AG Prognosetafel 2005-2050, met voor (gewezen) deelnemers een leeftijdsterugstelling van drie jaar.
- Sterfte : Vrouwen
De sterftetekansen voor de vrouwen zijn ontleend aan de overlevingstafel AG Prognosetafel 2005-2050, met voor (gewezen) deelnemers een leeftijdsterugstelling van 1 jaar.
- De marktrente is gebaseerd op de rentetermijnstructuur zoals maandelijks gepubliceerd door de DNB, rekeninghoudend met een gemiddelde looptijd van de uitkeringen van ca. 19 jaar. Dit komt overeen met de gemiddelde rekenrente van 4,8% (2007:4,3%).
- Voor dekking van administratie- en mutatiekosten wordt op de backservicekoopsom een opslag gelegd van 1% op het bruto tarief. Op de jaarlijkse stortingskoopsom wordt, afhankelijk van de omvang, een opslag gelegd van 4,5% of 4,0% of 3,75% op het brutotarief.
- De opslag voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid bedraagt 8% op het bruto tarief voor stortingskoopsommen.
- De opslag voor dekking van excassokosten is nihil. Voor polissen van ingegane pensioenen is jaarlijks een bedrag van euro 50,65 per polis verschuldigd. Hierbij is het aantal polissen aan het eind van het jaar bepalend.
- In het Pensioenreglement 2008 is een nabestaandenpensioen verzekerd op risicobasis. Voor deelnemers welke op 31 december 1998 waren opgenomen in de pensioenregeling is het nabestaandenpensioen verzekerd op opbouwbasis.

Jaarverslag 2008

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Directe beleggingsopbrengsten

Dit betreft de op obligaties en leningen op schuldbekentenissen ontvangen interest en de op aandelen ontvangen dividenden.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de post indirecte beleggingsopbrengsten worden gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van financiële beleggingen verantwoord.

Kosten van vermogensbeheer

De kosten van vermogensbeheer omvatten aan de beleggingsopbrengsten gerelateerde kosten, waaronder provisies, transactiekosten en valutaverschillen.

Saldo overdrachten van rechten

Dit betreft de ontvangst van of overdracht aan het pensioenfonds of de pensioenverzekeraar van respectievelijk de vorige en de nieuwe werkgever van de contante waarde van premievrije pensioenaanspraken van deelnemers die tot de ontslagdatum zijn opgebouwd. De ontvangsten koopsommen worden aangewend voor de inkoop van extra dienstjaren.

Premiebijdragen

Hieronder zijn opgenomen de in rekening gebrachte premies en koopsommen bij derden.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen omvatten uitgekeerde bedragen uit hoofde van ouderdomspensioen, nabestaandenpensioen evenals wezenpensioen.

Pensioen uitvoeringskosten

Deze kosten zijn opgenomen voor de aan het boekjaar toe te rekenen bedragen.

Jaarverslag 2008

Balans per 31 december 2008

1. Beleggingen voor risico pensioenfonds

De beleggingen in het gesepareerd depot betreffen de benodigde middelen ter dekking van de verzekeringsverplichtingen voortvloeiend uit de pensioenregeling, welke zijn ondergebracht bij Delta Lloyd. De beleggingen in eigen beheer betreffen de extra beleggingen die door de Stichting worden aangehouden voor eigen rekening en risico.

De beleggingen per 31 december 2008 kunnen als volgt worden weergegeven:

	Beleggingen in eigen beheer	Gesepareerd depot	Totaal
Vastgoedbeleggingen	215	-	215
Aandelen	4.551	27.783	32.334
Vastrentende waarden	8.760	75.528	84.288
Derivaten	68	2.958	3.026
	13.594	106.269	119.863

De beleggingen per 31 december 2007 kunnen als volgt worden weergegeven:

	Beleggingen in eigen beheer	Gesepareerd depot	Totaal
Vastgoedbeleggingen	345	-	345
Aandelen	7.584	31.115	38.699
Vastrentende waarden	9.814	76.399	86.213
Derivaten	32	-	32
	17.775	107.514	125.289

Het verloop van de beleggingen voor risico pensioenfonds zijn als volgt:

	2008	2007
<i>Vastgoedbeleggingen</i>		
Het verloop deze balanspost is als volgt:		
Stand per 1 januari	345	607
Aankopen/verstrekkingen	157	-
Verkopen/aflossingen	-151	-197
Herwaardering	-136	-65
Stand per 31 december	215	345

Jaarverslag 2008

	2008	2007
<i>Aandelen</i>		
Het verloop deze balanspost is als volgt:		
Stand per 1 januari	38.699	40.433
Investerings, aankopen, verstrekkingen	15.866	6.344
Verkopen, ontvangen aflossingen	-2.249	-7.535
Herwaardering	-19.982	-543
Stand per 31 december	32.334	38.699

Vastrentende waarden

Het verloop deze balanspost is als volgt:		
Stand per 1 januari	86.213	81.835
Investerings, aankopen, verstrekkingen	135.624	65.861
Verkopen, ontvangen aflossingen	-132.637	-58.977
Herwaardering	-4.912	-2.506
Stand per 31 december	84.288	86.213

Derivaten

Het verloop deze balanspost is als volgt:		
Stand per 1 januari	32	-
Investerings, aankopen, verstrekkingen	68	32
Verkopen, ontvangen aflossingen	-100	-166
Herwaardering	3.026	166
Stand per 31 december	3.026	32

De beleggingen voor risico pensioenfonds zijn als volgt te verdelen:

Vastgoedbeleggingen

Indirect vastgoed	215	345
-------------------	-----	-----

De post indirect vastgoed bestaat uit beursgenoteerde vastgoedfondsen.

Aandelen

Aandelen mature markets	4.008	7.335
Aandelen emerging markets	208	-
Aandelenbeleggingsfondsen	28.118	31.364
	32.334	38.699

Jaarverslag 2008

	2008	2007
Vastrentende waarden		
Obligaties	8.760	74.337
Credit funds	21.817	2.118
Leningen op schuldbekentenis	1.517	1.537
Obligatiebeleggingsfondsen	52.194	8.221
	84.288	86.213

Derivaten

Valutaderivaten	68	32
Rentederivaten	2.958	-
	3.026	32

2. Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen uit hoofde van herverzekering	1.130	4.408
Vorderingen op sponsors	739	524
Lopende intrest	422	2.117
Overige vorderingen	219	-
Stand per 31 december	2.510	7.049

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar.

3. Overige activa

Liquide middelen	2.560	1.205
Stand per 31 december	2.560	1.205

Onder liquide middelen worden opgenomen tegoeden op bankrekeningen die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn.

4. Stichtingskapitaal en reserves

	Overige reserves
Stand per 1 januari 2007	26.814
Uit bestemming Winst & Verliesrekening	8.736
Cumulatief effect stelselwijziging	-3.016
Overige	-
Stand per 31 december 2007	32.534
Uit bestemming Winst & Verliesrekening	-43.176
Overige	-
Stand per 31 december 2008	-10.642

Jaarverslag 2008

Solvabiliteit

Minimaal vereist eigen vermogen	5.748
Vereist eigen vermogen	19.062

De vermogenspositie van het pensioenfonds kan worden gekarakteriseerd als dekkingstekort, voor de berekening van het vereist eigen vermogen wordt gebruik gemaakt van een standaard model

Herstelplan

Het herstelplan is opgesteld in 2009 en ingediend op 25 april 2009. Het herstelplan is vanaf 2009 van toepassing. In het herstelplan wordt uitgegaan van een stijging van de dekkinggraad per 31 december 2009 naar 105% (2008: 92%). Het herstelplan is inmiddels ingediend, de hoofdlijnen van dit plan zijn het verlagen van de indexaties en eventuele additionele financiering door de sponsor.

2008 **2007**

5. Technische voorzieningen

Het mutatieoverzicht voor de pensioenverplichtingen is als volgt:

Stand per 1 januari	99.808	102.543
Cumulatief effect stelselwijziging	-	3.016
Pensioenopbouw	4.142	4.233
Indexering en overige toeslagen	1.279	1.096
Rentetoevoeging	4.832	4.428
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-3.839	-3.839
Wijzigingen marktrente	28.251	-10.967
Wijzigingen actuariële uitgangspunten	-227	-543
Saldo van inkomende en uitgaande waardeoverdrachten	-582	-159
Stand per 31 december	133.664	99.808

Ultimo boekjaar bedraagt de gemiddeld gewogen discontovoet 3,5% (2007:4,8%).

Voor een toelichting op de verschillende posten wordt verwezen naar de toelichting op de verschillende posten uit de Rekening van baten en lasten (toelichting 9 t/m14).

De voorziening voor pensioenverplichtingen is naar categorieën van deelnemers als volgt samengesteld:

Actieve deelnemers	68.719	47.936
Gewezen deelnemers	21.498	13.242
Pensioengerechtigde	43.447	38.630
	133.664	99.808

Jaarverslag 2008

De methode voor de berekening van de pensioenverplichtingen is zodanig toegepast dat er geen sprake is van een financieringsachterstand. Naar hun aard hebben de technische voorzieningen een langlopend karakter.

	2008	2007
6. Overige schulden en overlopende passiva		
Verzekeringsmaatschappijen	698	610
Nog af te rekenen technische resultaten	613	522
Voorbelegging gesepareerd depot	109	-
Accountantskosten	38	40
Advieskosten	36	29
Overige overlopende passiva	29	-
Derivaten	388	-
	1.911	1.201

De post Verzekeringsmaatschappijen betreft de rekening-courant verhouding met Delta Lloyd waaraan marktconforme rentecondities zijn verbonden. De Nog af te rekenen technische resultaten bestaan uit de actuariële resultaten exclusief overrente. De post Nog af te rekenen technische resultaten heeft een resterende looptijd van 1 jaar, de overige schulden hebben een resterende looptijd korter dan een jaar.

Jaarverslag 2008

Risicobeheer en derivaten

Solvabiliteitsrisico

Het solvabiliteitsrisico is het risico dat de aangegane pensioenverplichtingen niet kunnen worden nagekomen. Het toezicht van de DNB en het beleggingsbeleid zijn voor een belangrijk deel toegespitst op de risico's van het al dan niet solvabel zijn van het pensioenfonds. Bovenop de marktwaarde van de verplichtingen dienen extra vermogensbuffers aan te worden gehouden om negatieve marktontwikkelingen, gedeeltelijk, op te kunnen vangen. De aan te houden vereiste buffer is afhankelijk van de risico's die het pensioenfonds loopt, en bestaat uit de volgende risico categorieën: rente, zakelijke waarden, valuta, krediet, commodities en verzekeringstechnische risico's. Voor het pensioenfonds betekent dit dat er een minimaal vereiste dekkinggraad van 104,3% dient te zijn en een evenwichtsdekkinggraad van 114,3%. De grootste risicofactor voor het pensioenfonds is het renterisico. In 2008 is het risicoprofiel verlaagd door een gedeelte van het renterisico af te dekken. Daarnaast heeft het pensioenfonds middels de uitvoeringsovereenkomst met de vennootschap KAS BANK N.V. het solvabiliteitsrisico verkleind door stellen van garantie-eisen over de minimale dekkinggraad onder het herverzekeringscontract met Delta Lloyd.

Valutarisico

Het totaalbedrag dat buiten de euro wordt belegd bedraagt ultimo jaar 2% van de beleggingsportefeuille en is voor de helft afgedekt naar de euro. De belangrijkste valuta is de Amerikaanse dollar. Het strategische beleid is om 75% van de directe belangen in de Amerikaanse dollar af te dekken. Per einde boekjaar is de waarde van de uitstaande valutatermijncontracten 68.

	2008	2007
Het valutarisico wordt in de onderstaande tabel aangegeven.		
Aandelen	2.015	3.646
Vastrentende waarden	-	191
Totaal	2.015	3.837

De valutapositie voor en na afdekking is als volgt weergegeven:

	voor	2008 valuta- derivaten	nettopositie na	2007 nettopositie na
USD	1.021	1.131	-110	-144
GBP	216	-	216	-
CHF	778	-	778	-
	2.015	1.131	884	-144

Jaarverslag 2008

Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van de portefeuille vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen verandert als gevolg van ongunstige veranderingen in de marktrente.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration. De duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren.

	Balans waarde	2008	2007
Duration van de vastrentende waarden	84.288	12	5
Duration van de nominale pensioenverplichting	133.663	19,5	16,8

Op balansdatum is de duration van de beleggingen korter dan de duration van de verplichtingen. Er is daarom sprake van een zogenaamde "duration-mismatch". Dit betekent dat bij een rentestijging de waarde van beleggingen minder snel daalt dan de waarde verplichtingen (bij toepassing van de actuele marktrentestructuur) daalt, de dekkingsgraad zal stijgen. Bij een rentedaling zal de waarde van de beleggingen minder snel stijgen dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt. Uit de ALM studie is naast een risicobudget de strategische rentehedge percentage vastgesteld op 60%. Met andere woorden de beleggingen dienen 60% van het renterisico van de verplichtingen te hedgen. De uitvoering van het afdekken van het renterisico wordt gedaan door Delta Lloyd Asset Management.

De samenstelling van de vastrentende waarden naar looptijd is als volgt:

	2008		2007	
	waarden	%	waarden	%
Resterende looptijd < 1 jaar	2.301	3	10.857	13
Resterende looptijd <= 5 jaar	4.801	6	26.838	31
Resterende looptijd > 5 jaar	77.186	92	48.518	56
	84.288	100	86.213	100

Kredietrisico

Kredietrisico is de kans dat de tegenpartij niet aan haar betalingsverplichting voldoet. Voor effectentransacties is het risico beperkt omdat het pensioenfonds alleen transacties uitvoert als er voldoende zekerheid bestaat dat de tegenpartij ook kan leveren. Bij vastrentende waarden is de kredietwaardigheid van de debiteuren van belang. Door de opstelling van een kredietwaardigheidsbeleggingen is hierdoor gewaarborgd dat ook de opbrengsten worden gegenereerd conform de prognose. Met betrekking tot het kredietrisico van de herverzekeraar Delta Lloyd kan worden gesteld dat er zwaardere solvabiliteitseisen gelden en heeft de overheid geld beschikbaar gesteld voor verzekeraars om (tijdelijk) hun financiële positie te verbeteren. Delta Lloyd heeft tot op heden nog een aanspraak gemaakt van deze optie. Het bestuur volgt de ontwikkeling rondom dit kredietrisico met aandacht.

Jaarverslag 2008

Rekening van baten en lasten over 2008

	2008	2007
7. Premiebijdragen		
KAS BANK N.V.	7.476	6.750
Th.W. Termaatstichting	9	10
	7.485	6.760

8. Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

2008	Directe beleggings opbrengsten	Indirecte beleggings opbrengsten	Kosten van vermogens- beheer	Totaal
Vastgoedbeleggingen	13	-135	-	-122
Aandelen	1.030	-16.269	-	-15.239
Vastrentende waarden	3.642	-2.091	-	1.551
Derivaten	-	2.506	-	2.506
Overige beleggingen	72	-	-	72
Kosten vermogensbeheer	-	-	-568	-568
	4.757	-15.989	-568	-11.800

2007	Directe beleggings opbrengsten	Indirecte beleggings opbrengsten	Kosten van vermogens- beheer	Totaal
Vastgoedbeleggingen	23	-64	-	-41
Aandelen	651	-1.657	-	-1.006
Vastrentende waarden	3.879	-1.596	-	2.283
Derivaten	-	166	-	166
Kosten vermogensbeheer	-	-	-570	-570
	4.553	-3.151	-570	832

9. Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuariële berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

10. Indexering en overige toeslagen

De aanspraken van de gewezen deelnemers (slapers) worden verhoogd conform de voorwaardelijke indexatieregeling voor de gepensioneerden. Per 1 juli 2008 is een indexatie van 1.9% doorgevoerd in de rechten van gepensioneerden en slapers. Het bestuur heeft kritisch gekeken naar de

Jaarverslag 2008

indexeringsmethodiek. Om de financierbaarheid en ook de kosten wat betreft deze indexering daadkrachtig te kunnen sturen past het bestuur verschillende criteria toe. Deze criteria zijn: ontwikkeling Bank-CAO, ontwikkeling consumptieprijsindexcijfer, solvabiliteit van het fonds (dekkingsgraad) en beleggingsopbrengsten. Het bestuur streeft er naar dat het pensioen van gepensioneerden en slapers de lonen volgt. Elk jaar zal het bestuur bezien in hoeverre indexatie onder de vastgestelde voorwaarden tot de mogelijkheden behoort. Indexatie is alleen verantwoord als het bestuur van het pensioenfonds vindt dat de financiële positie van het fonds dit toestaat. Aan de doorgevoerde indexatie in 2008 kunnen geen rechten worden ontleend naar de toekomst toe. Bij een gunstige financiële positie kan het bestuur overigens besluiten om een extra indexatie toe te kennen.

11. Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen

De pensioenverplichtingen zijn opgerent met gemiddeld 4,8% (2007 4,3%), zijnde de rekenrente per 1 januari 2008.

12. Onttrekking uit voorziening toekomstige pensioenuitkeringen

Onttrekking uit voorziening toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenen van de verslagperiode.

13. Wijziging marktrente

De voorziening voor pensioenverplichtingen wordt ultimo boekjaar contant gemaakt tegen de op dat moment geldende marktrente, zijnde de rentetermijnstructuur zoals door De Nederlandsche Bank wordt vastgesteld. De voorziening aan het begin van het boekjaar is berekend op basis van de marktrente op dat moment. De marktrente op 1 januari 2008 bedroeg gemiddeld 4,8%. De marktrente ultimo 2008 bedroeg gemiddeld 3,5%. De duration of wel rentegevoeligheid van de voorziening is ongeveer 19. Dit houdt in dat een wijziging van de marktrente van 1,3% leidt tot een stijging van de voorziening met 28,2 miljoen euro.

	2008	2007
14. Wijziging overige actuariële uitgangspunten		
Sterfte	33	184
Arbeidsongeschiktheid	-222	258
Mutaties	-637	162
overige technische grondslagen	17	98
	-809	702

Jaarverslag 2008

	2008	2007
15. Pensioenuitkeringen		
Uitkeringen uit hoofde van ouderdomspensioen	3.043	3.064
Uitkeringen uit hoofde van nabestaandenpensioen	779	762
Uitkeringen uit hoofde van wezenpensioen	17	18
	3.839	3.844
16. Saldo van overgedragen rechten		
Overgenomen pensioenverplichtingen	184	235
Overgedragen pensioenverplichtingen	-828	-425
	-644	-190

17. Technisch resultaat Delta Lloyd

Op grond van de overeenkomst met Delta Lloyd wordt een voordelig saldo van de technische resultaten over een periode van 2005 - 2009 verrekend tussen Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK en Delta Lloyd Levensverzekering N.V. in de verhouding 60/40.

18. Pensioenuitvoeringskosten

Administratiekosten Delta Lloyd	193	181
Advieskosten	140	89
Accountantskosten	25	40
Bestuurskosten	6	2
Overige kosten	67	44
	431	356

Het honorarium van de accountantskosten van KPMG bestaat uit de controle van de jaarrekening en de pensioenwetstaten. Er zijn geen andere controle of adviesdiensten door KPMG verleend.

Aantal personeelsleden

Bij het fonds zijn geen werknemers in dienst. De werkzaamheden worden verricht door werknemers die in dienst zijn van de werkgever. De hieraan verbonden kosten bedragen 100.000 euro en zijn voor rekening van de werkgever.

Bezoldiging bestuurders

Er vindt geen bezoldiging plaats aan de bestuurders van de Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK.

Belastingen

De activiteiten van het fonds zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

Jaarverslag 2008

Overige gegevens

Actuariële verklaring over het jaar 2008

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK te Amsterdam is aan Mercer Certificering B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2008.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de fondsmiddelen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

In overeenstemming met de richtlijn "Samenwerking tussen accountant en actuaaris ter zake van de controle van verantwoordingen van verzekeringsinstellingen" heeft de accountant van het pensioenfonds mij geïnformeerd over de betrouwbaarheid en de volledigheid van de administratieve basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeelsvorming van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De door het pensioenfonds verstrekte administratieve basisgegevens en de bevindingen van de accountant ten aanzien hiervan zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt voor mijn beoordelingswerkzaamheden heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht:

- heb ik ondermeer onderzocht of de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld, en
- heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten. Ik heb mij een oordeel gevormd over de waarschijnlijkheid waarmee het pensioenfonds de tot balansdatum aangegeane verplichtingen zal kunnen nakomen.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Jaarverslag 2008

Oordeel

Met inachtneming van het voorafgaande en het navolgende verklaar ik dat naar mijn overtuiging dat is voldaan aan de artikelen 126 lid 2 tot en met 140 van de Pensioenwet. Aan artikel 126 lid 1 is niet volledig voldaan.

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningregels en uitgangspunten, niet volledig toereikend vastgesteld, vanwege het ontbreken van een voorzieningen voor excassokosten. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Gemeten naar de wettelijke maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, sprake van een dekkingstekort.

De vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK is naar mijn mening onvoldoende, vanwege een dekkingstekort. Daarbij is bepalend de mate van waarschijnlijkheid dat het pensioenfonds zal kunnen voldoen aan de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, in aanmerking nemend het streven inzake toeslagen, zoals aan verzekerden meegedeeld en de in wet- en regelgeving opgenomen criteria. Het pensioenfonds heeft in verband met het dekkingstekort op 25 maart 2009 en aansluitend op 24 april 2009 een aangepast herstelplan bij De Nederlandsche Bank ingediend.

Amstelveen, 26 juni 2009

Mevrouw A.M.J.H. van der Heijden AAG
verbonden aan Mercer Certificering B.V.

Jaarverslag 2008

Accountantsverklaring

Aan: Het bestuur van de Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag op pagina 19 tot en met pagina 36 opgenomen jaarrekening 2008 van Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK te Amsterdam bestaande uit de balans per 31 december 2008 en de staat van baten en lasten over 2008 met de toelichting gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit

Jaarverslag 2008

van het interne beheersingssysteem van de stichting. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de stichting heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK per 31 december 2008 en van het resultaat over 2008 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder f BW melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Utrecht, 26 juni 2009

KPMG ACCOUNTANTS N.V.

W. Teeuwissen RA